

EDITORIAL

Doporučení ČLK č. 1/2010

Česká lékařská komora zveřejnila Doporučení představenstva ČLK č. 1/2010 k postupu při rozhodování o změně léčby intenzivní na léčbu paliativní u pacientů v terminálním stavu, kteří nejsou schopni vyjádřit svou vůli. Jsem velmi rád, že Česká společnost anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny byla jednou z odborných společností, které zrod dokumentu iniciovaly a jsem přesvědčen, že ČLK zde plně dostala své ze zákona plynoucí role být garantem kvality i etiky poskytované léčebné péče.

Sdělení ČLK vzbudilo zájem médií, ten je však vždy dočasný. Pro nás však má dokument trvalejší význam a při své práci se k němu budeme mnohokrát vracet. Pro mne je především důležité, že dokument shrnul některé skutečnosti, od nichž se může naše činnost odvíjet. Především jsou definovány relevantní pojmy – pokud nepoužíváme stejný jazyk, nemůžeme si porozumět. Jsou formulována základní východiska a doporučení pro postup při rozhodování o změně léčby intenzivní na léčbu paliativní u těch pacientů, kde charakter stonání vylučuje uzdravení a kteří svoji vůli nemohou vyjádřit. U vědomí konečnosti lidského života je důležité si uvědomovat priority. Pacientova práva jsou nedotknutelná. Lékař však není povinován, ani oprávněn pokračovat v léčbě, která je marná, neúčinná, nemůže navrátit zdraví, ani zachránit život. Je plně namístě

takovou léčbu nezahajovat, či v započaté léčbě dále nepokračovat. To však naprosto neznamena pacienta zanechat svému osudu, strádání, či dokonce utrpení. Nijak to nedává oprávnění přirozený – byť nepříznivý – průběh nemoci uspišit. Lékař především musí takový stav věrohodně a spolehlivě rozpoznat – znát diagnózu a pokročilost stavu. Musí stanovit beznadějnou prognózu. Dále to znamená zásadní přehodnocení léčebné strategie, která nebude zaměřena na ty terapeutické cíle, které jsou již nereálné a nedosažitelné, ale je cílena na mírnění utrpení, zábraně strádání. To nejsou nikterak malé cíle, to je to nejdůležitější, co může a má být pro nemocného v dané situaci uděláno! Obor anesteziologie a intenzivní medicína disponuje vysoce kvalifikovanými zdravotníky, kteří zvládají velmi účinné diagnostické a léčebné postupy. K dispozici máme vysoce sofistikované zdravotnické technologie a účinné léky. Dokážeme vrátit do života více než 4/5 nemocných přijatých na naše pracoviště. Setkáváme se ale i se stavy, kde je chorobný proces nezvratný, či kde závažnost poranění přežití vylučuje a pacient spěje ke svému konci. Takové stavy bychom měli umět rozpoznat a neprodlužovat umírání. Pokud lze, měli bychom nemocnému tyto těžké chvíle ulehčit.

Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA